

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős: ÖZV. DR. KISS PÁLNE.

Alapította: DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN: Fél évre 7 korona | Egy hére 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIBÉKEN: Fél évre 14 korona | Egy hére 2 K 40

A makói lókorházi árverésről

Makó, június 3

Tegnapelőtt lóárverés volt a makói lókorháznál, a felgyógyult lovak egy részét árverészték el, amelyeket már nem tartanak alkalmasnak katonai szolgálatra. Nagyon helyes intenciói vannak ugyan a katonai kormányzatnak, mint a lókorházi parancsnokságnak, midőn ezeket az árveréseket úgy eszközöli, hogy csak az ugynevezett kispasdák, akiknek igazán szükségük van lóra, akikről a háború folyamán elvitték, vagy eladták maguk lovaikat, olcsó áron megfelelő lovakhoz jussanak.

A makói kispasdák a legnagyobb örömmel fogadták ezt a kifüves gazdasági akciót, amde legnagyobb részben keserves csalás érte őket, mert igaz, hogy a lókorház parancsnoksága a legszigorúbb pontossággal ügyel arra, hogy kúpece, kereskedő lovat ne vásárolhasson az ilyen árveréseken, de mégis a lovak nagy része olyanok kezébe jut, akiket a kifüves alkalom tett kúpecekké s a lókorházi lovakkal olyan szédületes üzleteket csapnak, hogy mint az tegnap is látható volt Naess András makói gazda megjelent az elispánnál s az alispáni hivatalban 250 koronát adott át jótékony célra asszal, hogy azt, most a lókorházi lóárverésen eladott, általa megvett és viszont eladott lovon jelentkező hasznót a gyorssegély alap javára felhasználja. Szóval megvett, eladott s viszont eladott egy lovon annyit lehet nyerni, hogy 250 korona jut a gyorssegély alapra, amit a gyorssegély alaptól igazán nem sajnálunk, de sajnáljuk azt a kispasdát, akinek legalább 250 koro-

návan lóárverésen kellett megfizetni azt a lovat, amit a lókorházi árverésen ennyivel olcsóbban megvett, vagy megvehetett volna. Naess András közreműködése nélkül vagy kell valakinek a ló, akkor azért veszi, hogy hasznát vagy nem kell, akkor azért veszi, hogy kúpeckodják vele, már pedig a lókorház elzárkózik a kúpecektől, még ha az a jótékony célra is megy. Amde ez csak egy eset, egy ami a valószínű kapcsolatos jótékony-ság révén napvilágra jutott. Hát a többiek? akik a saját gyorssegély alapjuk javára fordítják a lókorházi lovak árát azeratt gyors nyereséget.

A makói lókorház vezetői katonaszeresek. Egyenes gondolkodású katonák, akik midőn lehetetlennek teszik a kereskedők és kúpecek közreműködését a lóárveréseken világosan dokumentálják, hogy az árveréseket szándékosan akarják s pusztán a kúpecek érdekeit szolgálni a kúpecek érdekeit, hogy lognemes árak törzvéseiben így csalódik arra, ki nem tehet.

A makói lókorház vezetőisége mégis tehetne valamit ennek az üzérkedésnek megállítására, amelyen talán éppen a lókorház parancsnoksága bocsátkodik a legjobban. Egyszerűen oly feltétellel adná el a lovakat, hogy azokat 2 évben belül mássnak eladni nem szabad s ha a gazda mégis arra szorulna, hogy kénytelen ezen idő előtt a lovaikat eladni, úgy azt csak a katonaságnak vagy a lókorháznak magának adhatja el. Minden lókorházi ló, ha így adódik el, akkor igazán a kispasdák kezébe fog jutni s nem lesz üzérkedés tárgya, amelyen csak egy-kettőre 250 koronát lehet nyerni.

Nem tanács akar ez lenni a lókorház parancsnokságának, hanem inkább kérés azon kispasdák nevében, akik nem tudnak lóhoz

jutni s emiatt a legnehezebb viszonyok között szünylődnék. Most nem is szólnak arról, hogy például azt is igen jó volna szabályozni, hogy a 100 holdon felüli gazdaságok ép úgy kúpegyesek árva lóárverésekről mint a kúpecek és lókereskedők. Egyelőre vimmány lesz, ha ez a szemmel látható üzér-

kedés megszűnik s lehetetlenné teszik az alkalmi kúpeceknek azt, ami az igazolványos kúpeceknek nem szabad. A makói kispasdák érdeke ez, melyet mindenkinek megvédeni, épp ezekben a nehéz időkben tartozó kötelessége.

Hófer legújabb jelentése

Budapest, június 3

Groez. hadszíntér:
A besszarábiai és volhyniai fronton megkezdett tűzérsegi harcok minden csökkenés nélkül folynak. Egyes helyeken katonáink nagy veszteségeket okoztak az oroszoknak.

Olasz. hadszíntér:
Az olaszoknak a Monte Baldó ellen irányuló és többször megújuló gyengébb és erősebb előretörését visszaverték. Hasonlóképp megfiúsítottuk az olaszoknak a Mandriella majoroktól keletre a határszöglet ellen irányuló támadásaikat.

Délkeleti hadszíntér:
Semmi újság.

Hófer, altábornagy.

Az oroszok nagy harcra készülnek

A cári udvar már hurcolkodik

Mig eleddig, különösen a januári offenzívában, az oroszok a besszarábiai frontnak leginkább a déli felérészen támadtak, most inkább az északi félen törekénykednek. Május 18-ika óta itt az orosz tűzérsegi fokozottabb támadó munkát végez, a tűzérsegi harc azon-

Ideálisan szép üde arcbőr

Máshol sehol, csak kizárólag

Makó-Ujváros Kudar-féle gyógyszertárban szerezhető be. Törvényesen védve van. 1 tégely Ideál-crém. 1 üveg Ideál-tej. Ideál-pouder rózsa, fehér és krém színben 1-1 korona, Ideál-szappan 70 fillér.

ma már egyedül a Kudar-féle Makói Ideál crémmel, Ideál arctej ápolásával érhetünk el, 1000-nél több elismerés bizonyítja, hogy pattanást, arcvörösséget, májfoltot, szeplőt elmulaszt. Makó-Ujváros Kudar-féle gyógyszertárban szerezhető be. Törvényesen védve van. 1 tégely Ideál-crém. 1 üveg Ideál-tej. Ideál-pouder rózsa, fehér és krém színben 1-1 korona, Ideál-szappan 70 fillér. Kudar Lajos gyógyszertára, Makó-Ujváros.

ban nem állandó, csak a nép bizonyos óráiban tart és még inkább éjjel. Valószínű, hogy előkészületek ezek egy újabb offenzívára, amelynek célja az olaszokon való könnyítés lenne.

A legutóbbi napokban azonban az időjárás nem volt alkalmas a gyöbber arágyu offenzívára megkezdésére. A tüzérségi tűz az ütegeink megfélemlésével viselkedett.

Pétervári udvari körök közleményei szerint a cári udvartartást legközelebb a háború tartamára Krimbe helyezik át. Erre az intézkedésre az orosz vezérkar bizalmas jelentései szolgáltatottak alkalmat az összefüggésben van a Pétervári védelmére fogantatott intézkedésekkel. Ugyanezen okból a nagy hercege is délre költöznek Pétervári kastélyaikból. A cári család már csak átmenetileg tartózkodik Pétervárott.

Nagy tengeri ütközet a német és az angol hadihajók között

Makó, június 3.

Szerdén délutánról esztendő hajnalig a német flotta ériási jelentőségű és valóban is hatalmas győzelmet aratott az angol hadihajók fölött. A tengeri ütközet eddig egyedülálló arányú volt, mert mindkét részről a leghatalmasabb hajóegységek vettek részt a harcban. A háború huszonkét hónapja óta bujdosó angol flottára egyenesen lesújtó eredményű volt a harc. A világ legerősebb tengeri hatalma, amelyet már eddig is sok kínos szegénység éri a háború tengeri eseményeiben, amely ériási hajóhadával nem bír a németekkel megbirkózni, most a nyílt csatában is vereséget szenvedett, nyolc nagy hajóját — köztük öt olyan, amelynek tonnantartalma 13000 tonnánál nagyobb — számos kisebb hajót vesztett, ezenfelül sok hajója súlyosan megsérült, míg a számban, tüzérségi erőben jóval kisebb német flotta győzelmet csak régi típusú három kisebb hajó és egy pár torpedónaszád elvesztésével fizette meg.

A Wolff újságszám jelentései:

Nyílt tengeri hadihajókat június 31 én megütözték az angol hadihajók számban jelentősen túlsúlyos erővel. Délután és éjjel nehéz számban sikeres harcok fejlődtek ki Skagerrak és a Horszika között.

Amennyire eddig ismeretes, megsemmisítették a Warspite nagy hadihajóját, a Queen Mary és az Indefatigable cirkálóját, két pán-

ciós cirkálót, amelyek valószínűleg az Achilles-csapatához tartoztak, egy kis cirkálót, a Tu bu'ant, Master és Alcaster új torpedórombóló vezérhajókat, nagyszámban torpedórombólókat és egy tengeraltárjárót.

Számos más nagy angol csatahajó is súlyosan megsérült. Többek között a Marlborough nagy hadihajóját is torpedórombólókat találták.

A mi részünkről a Wisbaden kis cirkálót és ő folsége Pommern hajóját súlyosabban el az ellenség. Ő felsége Frawaleb hajójának és néhány torpedórombóló sorsa eddig még ismeretlen.

A nyílt tengeri hadihajó ma befejezték kikötésüket.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

A nagy tengeri csata, amelyet ma és túl az Északi tengeren a háború elején vártak, a háború huszonkét hónapja tartama után következett. Kimentek, tengerészeti vezérkarunk szerint olyan, hogy Németországban a legnagyobb örömet és lelkesedést fogja kiváltani Mielőtt pontosabb híreket kapunk az esemény lefolyásáról csak általánosságban mondhatjuk, hogy nyílt tengeri flottaik nagy sikert aratott az angol hadihajók fölött. Az angolok veszteségei rendkívül súlyosak voltak, a mi veszteségeink ellenében a kiváltott sikernek képest rendkívül esakélyak. A tengerészeti vezérkar jelentése szerint nyílt tengeri flottaik szorosabban ismét befutott honi kikötésbe. Nyílt tengeri csatában, a parti erődtések részéről való minden támogatás nélkül, győzelmes csatát vívott flottaik a világ leghatalmasabb flottájával. Vasára, parancsnokai és legénységük fogadják egész Németország és Ausztria Magyarország köszönetét.

Elsőrendű föld feles művelésbe!

Kilenc és fél katastrális hold kitűnő föld, a kocsiút mentén egy vagy több ére

feles művelésbe kiadatik. Értekezhetni a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

Két ügyes fia tanulóknak felvették a „Makói Független Ujság” nyomdájában.

Miskolci riport ami a makóiakat is érdekli

Hogy néz ki az olyan város közéletmezése, ahol tördőnek a lakossággal.

Makó, június 3.

Itt a kösöljük Miskolc város hatóságának hivatalos hírdetményét amellyel hatósági üzemeknek árult ajánlja a közbeségnek. Orvosa minden makói figyelemmel.

Értesítés.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a Hunyadi u. 7. sz. és a Buzatréra lezű huszarnokainkban jelenleg a következő árak vannak érvényben:

- Sertéshus eleje kg-ja 4 K 80 fillér.
- Sertéshus hátulja kg-ja 5 korona.
- Zsirszallona 7 korona
- Zsir 7 korona 60 fill.

Városi huszarnok.

Azt hinné a makói ember, hogy ez valami ördögös dolog. Nem! Tényleg így van, hogy Miskolcon ma ugyanígy kerül a husz és nem is lesz drágább se a zsír, se a husz 1916. év végéig. Eddig az időpontig biztosítva van a város lakosságának husz és zsír szükséglete ebben az évben.

A makói asszonyokat, a mostani arányállapotokat összehasonlítani nem szabad. Makói nem csak, hogy ezért az árértékű Makónak semmi pénzért se szűrt se húst se szalonnát kapni nem lehet.

Makón ma tudnak örvendeni hogy ha egy héten kétszer husz, nem pedig huszalan napokat tartathatnak.

Büncös közönsége ez a hatóságoknak avagy köznyelvi nemörödműsége, avagy ami a legszomorubb szavalmis csapnivaló tehetetlenség? Egyelőre nem döntjük el a kérdést, csak azt mondjuk, hogy menjünk el sürgősen Miskolcra tanulni.

Tanuljunk meg, hogy hogyan kell egy nagy városi közönségnek legerősebb igényeit kielégíteni. Tanuljunk meg, hogy kell egy város közéletmezését irányítani, mert ha mindent nem tanuljuk meg akkor nemcsak a koplalhatunk itt Makón mint valamikor úgy hívtak Miskolcon hogy ez a magyar kánaán.

Adótervek

Makó, június 3.

IV.

Hogy nem íres beszéd, amit mondunk, hogy a kataszteri jövedelem nem reális dolog, annak igazolása céljából egy agrárus szakintézetre hívtak meg. Hansch Árpád, a magyarvári gazdasági akadémiá professzora, a földművelésügyi minisztérium támogatásával kiadott „Mezőgazdasági Üzenet” című munkájában (második kiadás, II. kötet 217. lap) ezt mondja: „... a kataszteri jövedelem átlátában nem felel meg az illető birtok jelenlegi hozadékának és ez a legtöbb esetben és a legtöbb szivetsi ágban nagyobb a kataszterinél... Ugyanott megállapítja Hansch, hogy 1875. óta... az egyes telkek hozadéka lényeges változást szenvedett... „Értékbecslésnél adóvétel céljából a kataszteri jövedelem nem vehető alapul... „... jelzőköltségek fölvetésénél a birtok jelzőértékének rendszerint a kataszteri jövedelem 25 százalékát, illetve... a földadó százalékosát tekintik... Ezért a földadó a jelzőértéknek csak egy percét (a valódi értéknek pedig alig 0.75 percét) teszi ki. Ha nekünk 1902-ben történt megállapítás szerint: 1902 óta legalább is megköszerevődt a föld hozadéka és forgalmi értéke és ki hiszi el, hogy ma a föld csak értékek föl szalonnát hozza vissza jövedelmül? Ima tehát, itt a földadó, amely, miután a fogyasztási adó 60-80 százalékkal emelkedik, mozdulatlan marad! Ha ezt 100-200 százalékkal emelik (ami csak a legjelentősebb igazságok felel meg) az 140-200 millió korona igazságos jövedelmet adna és főöslegesen tenné a szegény ember parolenmának, dobányának, gyűlölközés megadástárat.

Itt vannak továbbá a nagy keresetek, a nagy jövedelmek, ezeknek erősen progresszív megadóztatásából jótessva ki lehetne hozni újabb 100 milliót. Magától kínálkozik a progresszív örökösödési adó. Klábilva követeli a megadóztatást az ingatlanok értékelése, amely a tulajdonos munkája és közvéleménye nélkül keletkezett. Van, van adóalap bőven! De ezek mind olyan alapok, amelyekhez nem szabad hozzányulni, mert a nagy vagyon, a nagy jövedelem és a munka nélkül szerzett értéktöbblet szent és sérthetetlen.

Azonban mi nem hiszünk, hogy a főmérték adótervek kemények legyenek, nem hiszünk, hogy a kormány a drágaság tetőjébe — amely, ha mérséklődne is, még sokáig fog bennünket nyomorgatni — fogyasztási adókkal akarja súlyosítani a nép életét. Nem hiszünk, hogy mielőtt még bőven kínálkozik az igazságos adóalap, akkor a kormány a legszegényebb népcsapatlányra akarja heritálni az új terhek túlnyomó részét. Reméljük és várjuk a nyilvánosságára jutott tervek elsőét. (Vége)

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók Pallagi-csögnél

Eladó ház

Báró Josika-u. 4 sz. alatti HÁZ, mely áll 4 szoba előszoba, 2 konyha, mosókonyha, villanyvilágítás bevezetve, 600 négyzetméter telken szabadkészből ELADÓ.

Értekezni lehet ugyanott.

Eladó ház.

Návay Tamás-utca 10 számú HÁZ, mely áll 3 szoba, konyha, kamra, placc, villanyvilágítás, ártási kut, 300 négyzetméter telken, szabadkészből ELADÓ.

Értekezni lehet ugyanott.

Eladó ház.

A főtérből közel eső, a mostani csendőrszék mellett, Rákóczi-utca 4 szám alatti

házam eladó.

Értekezni lehet:

Kovács Antal kereszmárossal, az orosz temetőn alólul, Bethlen utca 30. új szám alatt.

Házeladás.

Az Irinyi utca 3265. szám alatti ház szabadkészből örökösre eladó

Értekezni lehet:

Igaz Pálné

tulajdonosa, a fenti szám alatt.

POOR ENDRE

gyógyezéskor kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható szalmatlan szer: szappó, máj-folt, arc-, kéavérőség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen.

Vilma hajper, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma-crém 1 korona, Vilma-hajper 1 korona, Vilma-szappan 70 fill, Hajfijító 1 K. Ezen piperezerek több kiállításán érmekkel lettek kitüntetve.

A legszebb s a legelegánsabb fényképészeti műterem ma Makón

SCHWARG S. fényképészeti műterem, a főtéri Stentzky-házban,

Teljesen újjá van alakítva, fényesen berendezve minden kényelemmel s a legnagyobb gondossággal s józálással, úgy hogy az újonnan átalakított műterem a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Felvételek legnagyobb sikerrel eszközöltek s a legprecízebb gondossággal lesz kidolgozva.

A háboru dacára az árak nagyon jutányosak.

Egyetlen próba mindenkit meggyőz!

Tessék megtekinteni a kirakatokat!

A régi műteremben a legszebb enyvshát felvételek készülnek. Telefonszám 63.

Egy jókarban levő kétszárnyu ístálló vagy kamara ajtó azonnal eladó.

Értekezni lehet Jókai utca 46. sz. s. Pallagi István kőműves mesternél.

Kévekötos aratógépek
Marokrakó aratógép
Fűkeszaló, légerőlyék
és magánjáró cséplőgép
előnyös árban beszerezhetők GLÜCK SAMU-NÁL Makón.

Felvétetik egy ügyes fiatal esetleg közepes ember, kinek jó jártasága van bor, sör, és pálinka üzletben

Iritz Sámuel. özv. cégnél

Megérkeztek

eredeti

kéveköto aratógépek, hozzá eredeti manilla-zsineg, marokrakó aratógépek, lógereblyék, vetőgépek, lánchoronák, Rud. Sack.

tüköracél akék.

Kéretnek, akik manillát jegyeztek, hogy az átvétel miatt bejönni sziveskedjenek.

Iczkóvics géparuháza Tótkomlós

Felvétetik egy ügyes kocsiszemély **Iritz Sámuel özv. cégnél.**

Kiadó földek.

A makói ref. egyház gondnoka közhírré teszi, hogy az alább megnevezett, egyház tulajdonát képező földek nyilvános árverésen 1916 június 12-én délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében folyó év október 1-től 1919. október 1-ig haszonbérbe fognak adni, melyre a bérelni ohajók a nevezett helyre és időre tisztelettel meghívotnak.

1. Harangozói egy negyed telek tanya föld
2. Harangozói külső járandó föld.
3. Harangozói Dáli ugarföld.
4. Harangozói igácsi ugarföld.
5. B. Szűcs János féle két negyed telek tanya föld.
6. Ó-temetői föld.
7. Új-temető föld.
8. Aradi utcai járandó föld.
9. Vida Sándor féle járandó föld.
10. Kiss Bénéjamin féle dái ugar föld.
11. Egy gerizdesi kender föld.
12. Kántor féle két negyed telek tanya föld.
13. Kántor féle tanya föld után Rákosi utfélen lévő két köblös ugar föld.
14. Kántor féle tanya föld után járó pusztai járandó föld.
15. Kántor féle Sat. Iórinói szőlő föld.

Az árverési feltételek az egyház gondnoki hivatalában mindennap megtekinthetők

Két nagyobb és két kisebb teljesen új ablak eladó.

Szilágyi Sándor, ácsmesternél,
Vásárhelyi-utca 38. sz. a.

Marhabört,

lábört, juhbört, nyulbört, báránybört, csikbört és mindenfajta börtöt és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármín

Deák Ferenc-utca 48. szám Fácskai bormérés mellett.

Szent-László (Püspök gyógyfürdő)

NAGYVÁRAD MELLETT.

Kénos, vasas, hévíz források, víz hőfoka 92 C., osz. kőszénny minden formája és női betegségek ellen. 1918-ban 6200 beteg hagyta el gyógyultán és javultán a páratlanul határos Püspökfürdő gyógyferrá-sait. — Nagyszabású nyári uszoda 26 C. forrásvízzel és napszállással. — 400 holdas park és fenyveserdő, gondozott sétá utak, társalgó, olvósóterem, könyvtár, naplópok, folyóiratok rendelkezésére állanak. Az egész fürdő újonnan átalakítva, villanyvilágítás az egész telepen és az összes vendégszobákban.

Posta — interurbán telefon.

Sebesült katonatisztek és katonák árkedezményben részesülnek.

Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

KOMZSIK ALAJOS, a fürdő bérloje.

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, szájpádlás nélküli, aranyból, platinából

fogtömések

eztől amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból, Fogkövek eltávolítását, fogak fehérítését és hibás fogsorok átalakítását vállalom. 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítottak arra, hogy ezen szaktudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Eladó és haszonbérbe kiadó föld.

Nagy Gy. József, makói Kálvin utca 10. szám alatti lakos eladja a tulajdonát képező Szilágyi Samu féle

5 fertály tanyaföldet

a nagy csergő mellett. Ugyasintén a Rákosi uton belüli a mezőőr dűlőben, a deszaki Kovács József-féle

10 fertály tanyaföldet.

Szintén a békényomáson, a hosszú-hegy végénél, Nagy Gy. Sámuel és Erdei szomszédságában

12-13 hekt. heid föld

az 1916 év október 1-étől kezdve, több évre haszonbérbe kiadó

Eladó a Kovács-féle földből

egy fertály föld,

amely külön van, Jászai szomszédságában, a királyhegyesi út mellett. Értekezni lehet a fenti szám alatt a tulajdonossal.